

از کارهای بخش سرم شناسی

دانشکده پزشکی

اساس آزمایش وین بر گک و کازونی و بررسی نتایج آنها در افراد سالم

(نگارش :

دکتر حسین سعادت زاده

دستیار بخش سرم شناسی

آزمایش وین بر گک و پاروو (۱) :

این آزمایش را بر اساس واکنش برده (۲) وزانگو (۳) مانند سایر واکنش‌های جایگیری مکمل برای تشخیص کیست‌هیداتیک یا اکنی‌نوکوکوز (۴) در سرم خون بیماران انجام می‌دهند.

ارزش زیادی که وین بر گک و بعد از اوهامیلتون (۵) برای این آزمایش قابل شده‌اند توسط سایر کارشناسان و تحقیقات بخش سرم شناسی دانشکده بثبوت نرسیده است زیرا گاهی با وجود کیست‌هیداتیک نتیجه واکنش منفی مانده است و برخلاف در بسیاری موارد که کیست وجود نداشته مثبت نشان داده است بنابراین نیتیوان گفت این را کسیون اختصاصی است و همیشه نتایج این آزمایش بایستی با سایر آزمایش‌های بیولوژیک که درباره اکنی‌نوکوک انجام می‌شود بویژه کازونی کنترل شود.

آزمایش وین بر گک را ممکن است با سرم گرم نشده مانند آزمایش هشت (۶) عمل کرد ولی روش یاد شده دارای نتایج اطمینان بخش نبوده است. امروزه بیشتر با سرم گرم شده (نیمساعت در ۶۵ درجه حرارت) انجام می‌شود. اینک در زیر روشی را که در آزمایشگاه سرم شناسی دانشکده پزشکی معمول است شرح میدهیم:

الف - مواد آزمایش

۱- آنتیژن این آزمایش عبارت از مایع هیداتیک است که از حباب‌های کیست‌های

۱- Weinberg - Parvu.

۲-Bordet.

۳-Gengou

۴-Echinococcose

۵-Hamilton

۶-Hecht

چکر گوسفند یا بیماران مبتلا بدست آورده‌اند و یا از شیره آبگین یا الکلی پودر - اسکولکس (۱) که قبل از سنجش عیار کرده باشند استفاده می‌شود.

- ۲- سرم حرارت دیده بیمار.

- ۳- مکمل (سرم خوکچه‌هندی).

- ۴- سرم همولیتیک.

- ۵- سوسپانسیون٪ ۲۰ گلبول سرخ گوسفند.

ب - روش آزمایش

پس از سنجش عیار مواد لازم آزمایش را در سه لوله (دو لوله برای آزمایش با دو مقدار آنتیژن و سومی بعنوان شاهد سرم) بروش ام.سی.اف (۲) که از آخرین تغییرات در آزمایش‌های ثبوت مکمل برای سیفیلیس است بشرح جدول شماره ۱ انجام می‌دهند:

لوله	۱	۲	۳
سرم گرم شده بیمار	.۵cc	.۵cc	.۵cc
آنتیژن کیست‌هیداتیک	.۲cc	.۱cc	-
آب فیزیولوژیک	-	.۱cc	.۲cc
ده دقیقه حرکت بوسیله رتاتور در حرارت ۳۵ درجه			
محلول کمپلیمانیک واحد	.۱cc	.۱cc	.۱cc
ده دقیقه حرکت بوسیله رتاتور در حرارت ۳۵ درجه			
محلول سرم همولیتیک یک واحد	.۱cc	.۱cc	.۱cc
سوسپانسیون٪ ۲۰ گلبول سرخ گوسفند	.۱cc	.۱cc	.۱cc
ده دقیقه حرکت بوسیله رتاتور در حرارت ۳۵ درجه			

جدول شماره ۱

ج - نکات لازم

- ۱- باید در هر ردیف آزمایش بعنوان شاهد یک سرم وین بر گ منفی و یک سرم وین بر گ مثبت نیز امتحان نمود.
- ۲- قبل باستی کمپلمان (سرم خوکچه هندی) را در مقابل آنتی زن وین بر گ سنجش عیار نمود تامباذا مکمل را بطور غیر اختصاصی بخود جلب کند.
- ۳- معمولاً برای حساس نمودن گویچه های سرخ بهتر است مقدار لازم خون گوسفند و سرمه همولیتیک را قبل مخلوط نموده و در مرحله سوم آزمایش ۲ ر. سانتیمتر مکعب از مخلوط بلوله ها افزود.
- ۴- در کلیه سرمهای وین بر گ مثبت میباشد و اکنش آم. سی. اف نیز با سرم مربوطه از نظر سیفیلیس بعمل آید تا اگر بیمار سیفیلیسی باشد و بغلط با آنتی زن مایع هیداتیک مانندیک آنتی زن لیپیدی عمل کرده و نتیجه مثبت غیر اختصاصی بدست آمده باشد مشخص شود.

د - نتیجه آزمایش

در این آزمایش لوله شاهد سرم همیشه باستی همولیز کامل بشود چنانچه همولیز نباشد سرم آنتی کمپلما تر است و نظریه درستی نمیتوان درباره نتیجه آزمایش داد. دو لوله آزمایش در صورت همولیز کامل منفی و در غیر این صورت نتیجه مثبت میباشد.

آزمایش کازونی (۱) :

این آزمایش بر اساس وجود حالت آلرژی است که در پوست بیماران دچار بکیست هیداتیک انجام میگردد.

الف - آلرژی (۲) :

بحالت حساسیت خاصی گفته میشود که بدن بطور طبیعی نسبت بموادی بنام آلرژن (۳) که بمرور در او رسخ نموده اند پیدا میکند. این مواد آلرژن ممکن است میکری، انگلی، غذایی، داروئی، گیاهی و یا از مواد مختلفی که در طبیعت پیشمار

۱-Intradermo-reaction de Casoni. ۲-Allergie

۳-Allergènes

است حتی مواد غیر پر و تغیینی باشد. آلرژی غالباً بمدت دراز در بدن می‌پاید و رآثینی^(۱) در بدن تولید می‌نماید که در مجاورت آنتیژن مولد خود واکنش‌های بظہور می‌ساند که دلیل وجود آлерژی است.

برای بینی بردن باین حساسیت طبیعی، آزمایش‌های پوستی مختلفی موجود است که عموماً بی خطر و با مقادیر ناچیز آنتیژن سبب بروز واکنشی می‌شود که کمتر نتایج غیر اختصاصی در بردارد. از جمله این واکنش‌ها پوستی است که برای تشخیص اکنونوکوز انسان از سال ۱۹۱۲ کارزنی معمول نموده است.

ب - روش آزمایش

قسمتی از پوست ساعد یا بازو را که قبلاً بالتریاک و خشک نموده‌اند بین دو انگشت جمع‌نموده و با سوزن باریک و سرنگ انسولینی مقدار ۱۰ سانتی متر مکعب از مایع

شکل ۱.

هیدراتیک خالص یا رقیق شده را بطور مماس در پوست تزریق مینمایند. (شکل ۱۶۰).

البته باستنی دقیق ننمود که بالاتر از نقطه آزمایش بازو بند یا چیزی دیگری که بازورا بفشارد وجود نداشته باشد. غالباً در بازوی دیگر بعنوان شاهدمقدار ۱۰ سانتی متر مکعب آب فیزیولوژی استریل یا بویون پیتن دار تزریق مینمایند تا اشتباهاهای را که ممکن است بعلت حساسیت شدید عمومی در بعضی از افراد بوجود آید متوجه گردد.

ج- نتیجه آزمایش

این واکنش زودرس است و چنانچه مثبت باشد در مدت ۵ - ۱۰ دقیقه و حداقلتر بیست دقیقه پس از تزریق بصورت یک پاپول نافدار (۱) متمایل بسفید پیدا میشود که

شکل ۲

دارای دنباله‌هایی است و اطرافش را هاله سرخ رنگی احاطه کرده است (شکل ۳) قطر این پاپول معمولاً سه میلیمتر می‌باشد خارش دار و از شاهد بخوبی متمایز است و کمتر اتفاق می‌افتد که همراه با آن سرخی و خیز نمایان وجود داشته باشد در بعضی موارد ممکن است واکنش دیررس بوده ۴-۶ ساعت پس از تزریق بصورت سرخی و ررم ظاهر شود ولی معمولاً اگر تاسی دقیقه پس از تزریق تظاهری در پوست

پدید نیاید نتیجه آزمایش را بایستی منفی تلقی کرد و سرخی تنها که چند دقیقه بعد از بین برود ارزشی ندارد.

شکل ۳

آنچه زن‌های مبتدهمل در آزمایش‌های وین برگ و گازونی در آزمایش‌های سرمی و یا پوستی برای تشخیص کیست‌هیداتیک مواد مختلف و متفاوتی را بعنوان آنتی‌زن بکار برده‌اند که از مش رآکتوژن (۲) این آنتی‌زن‌ها مورد بحث است و ما در زیر نمونه‌های مختلف این آنتی‌زن‌ها را شرح میدهیم:

الف - مایع کیست‌هیداتیک

مایع طبیعی محتویات حباب‌های هیداتیک را کاملاً زلال و شفاف است بایستی در شرایط استریل از ریه یا چگر تازه گوسفند و گاو و خوک آلوهه و یا کیست‌متلاکان باکی نوکوک یوسیله بی‌پت پاستور مجرا نموده و پس از کشت و اطمینان از آلوهه‌نبودن می‌کریزی آن را در آمپولهای استریل تقسیم نموده و در بخشال نگاهداری کرد این آنتی‌زن

خاصیت خود را تامد شش ماه حفظ مینماید. اضافه کردن مواد ضد عفونی کننده از قبیل فنول، کلروفورم، اسیدفنیک باین آنتی زن لزومی ندارد. زیرا خود این مواد باعث پیدایش واکنش های غیر اختصاصی میشوند و بهتر است برای جدا کردن اجرام خارجی که در آزمایش اثر سوء دارند این مایع را صاف نمود و برخلاف تصور بعضی از کارشناسان در نتیجه صاف کردن مایع هیداتیک بواسیله بالایه چینی خاصیت آنتی زنی آن کسر نمیشود زیرا آلبومینهای مایع سولوبل بوده و بخوبی از بالایه میگذرند.

بعقیده لومر (۱) بیشتر خاصیت آنتی زنی مایع هیداتیک بسته بالا بومین آنسست و بهتر است موقع سنجش عیار آنتی زن آلبومین مایع را نیز اندازه گرفت و چون بعلت فرمان های پروتئولیتیک (۲) و گلی کولیتیک (۳) موجود در مایع تمام آلبومین و قند آن بتدریج تجزیه میگردد لذا پس از چندی مایع فاقد آلبومین و بدون خاصیت آنتی زنی میشود. و بهمین علت غیر از مواقعي که نتیجه مثبت آزمایش بدون وجود بیماری کیست هیداتیک در اثر اختصاصی نبودن آنتی زن میباشد در سایر موارد نتیجه غلط در اثر استانداردیزه (۴) نبودن آنتی زن است.

ب - سایر آنتی زنها

عده ای از محققین چون مایع هیداتیک را باقدرت آنتی زنی ضعیفی دیده و در نتیجه مطالعات خود مامبرانهای کیست را نیز فاقد آنتی زن دانستند بر آن شدند که آنتی زن های اختصاصی دیگری ترتیب دهند. از جمله بریسو (۵) مشاهده نمود که آزمایش کازوفنی باعصاره تنبیاها در فرد مبتلا بکیست هیداتیک چنانچه تنبیا سولیوم یا تنبیا سازیناتا نداشته باشد مانند يك واکنش گروهی (۶) عمل نموده و ارزش تشخیصی دارد (۱۹۴۶). و نیز موزنا (۷) باما مایع سیستی سر کی که از تنبیا سراتا (۸) بدست آمده بود آزمایش کازوفنی را در مبتلا یان به کیست هیداتیک نیز مثبت دید (۱۹۳۲) و بالاخره کامپبل (۹) دریافت که محلولهای پلی ساکاریدی هلموتنهای مختلف مانند يك آنتی زن با آنتی سرمهای

۱-Lomer

۲-Ferments protéolytique

۳-Glycolytique

۴-Standarisée

۵-Brisou

۶-Reaction de groupe

۷-Morena

۸-Taenia serata

۹-Campbell

خودشان واکنش اختصاصی میدهد و بالین مواد آزمایش کازوونی در کیست هیداتیکی‌ها همیشه مثبت و در اشخاص سالم‌همیشه منفی است (۱۹۳۷) .
 دنیس (۱) در نتیجه مطالعاتی که نمود توانست ابتدا با آلبومین مایع هیداتیک مصنوب بر ضد بیماری‌اکنی نوکوک در حیوانات درست کرده و با محلول ۱۰۰۰ این آلبومین آزمایش وین بر گک و با محلول ۱۰۰۰ آن آزمایش کازوونی بنماید ولی بعداً از پودر اسکولکس‌ها محلولی تهیه نمود که دارای قدرت آنتی‌ژنی بسیار خوبی است زیرا هم دارای آلبومین و هم دارای پلی‌ساکارید خود انگل می‌باشد و بمراتب دوام آنتی‌ژنی و واکنش اختصاصی آن از سایر آنتی‌ژنهای بیشتر است بویژه که در آزمایش‌های ثبوت مکمل حساس‌تر بوده و استاندار دیزاسیون آن نیز آسان است .

ج - گزیده‌ترین آنتی‌ژن

روی همرفته با درنظر گرفتن اشکالات فراوانی که در طرز تهیه مواد یادآور شده بالا موجود است هیچ‌کدام مورد استفاده قرار نگرفته‌اند و مرسوم‌ترین و ساده‌ترین آنتی‌ژنی که در دوازمايش وین بر گک و کازوونی بکار می‌رود همان‌مایع هیداتیک است که در آزمایش وین بر گک بطور خالص بدون افزودن هیچ‌گونه ماده پاشت بری بعد از سنجش عبارچنانچه خواص ضدکپلمانی نداشته باشد بکار می‌برند .

اما راجح بآزمایش کازوونی اختلاف عقاید در نوع آنتی‌ژن و مقدار آنتی‌ژن نزد علماء فن بسیار است .

اولاً آنتی‌ژنی که از مایع هیداتیک انسانی بدست می‌آید بمراتب بهتر و واکنش‌های غیر‌اختصاصی کمتری دارد . ولی مایع هیداتیک حیوانی جوابهای غیر‌اختصاصی بیشتری نمودار می‌سازد بویژه نزد کسانی که نسبت به پرتوئینهای گوسفندی حساسند .

در ثانی مقادیر مختلفی که در کتابهای مختلف برای تزریق درون پوستی مایع هیداتیک در آزمایش کازوونی ذکر شده است بسیار متفاوت می‌باشد . بعضی تزریق ۱۰ سانتی‌متر مکعب از محلول ۱۰۰۰ مایع هیداتیک را کافی دانسته‌اند برخی دیگر ۳۰ را تا ۵۰ سانتی‌متر مکعب از مایع گاوی و یا ۶۰ را تا ۸۰ را سانتی‌متر مکعب از مایع انسانی را

درون پوست ذکر نموده‌اند که درست ۰.۶ هزار برابر مقدار اولیست. شاید این اختلاف نظر بعلت متغیر بودن خاصیت آنتی‌ژنی مایع هیداتیک باشد چه از طرفی بعات فرمانهای پروتولیتیک و گلی کولیتیک که قبل از کشیدن خاصیت آنتی‌ژنی مایع ناپایدار است و از طرف دیگر ترکیبات مایع هیداتیک در کیستهای مختلف متفاوت است و گاه بعضی مواد در برخی کیستها وجود دارد که در سایر کیستها نیست و از همین رو عقیده عمومی برآیند که مایع چند کیست را باهم توأم نمایند تا خاصیت آنتی‌ژنی بهتری داشته باشد.

در اینجا نیز بعلت واکنشهایی که خود مواد شیمیایی ممکن است در پوست ایجاد نماید اضافه نمودن مواد آنتی‌سپتیک به مایع هیداتیک لازم نیست.

در بخش سرم شناسی دانشکده پزشکی از مایع هیداتیک فیلتره شده کبد گوسفند بطور خالص برای آزمایش وین بر گک استفاده می‌شود و از همین مایع به نسبت $\frac{1}{40}$ با سرم فیزیولوژی استریل رقیق شده برای آزمایش کازوفونی بمقدار ۱۰ سانتیمتر مکعب بکار می‌رود و نتایج رضایت‌بخشی از آن مشاهده می‌گردد.

ارزش آزمایش کازوفونی و وین بر گک

دو آزمایش سرور آکسیون وین بر گک و انترا در مرور آکسیون کازوفونی واکنشهای هستند که بتشخیص کیست هیداتیک کمکهای شایانی مینماید.

برای آزمایش وین بر گک در ابتداء ارزش بسیاری قابل بودن بطوری که خود وین بر گک ۸۸٪ و بعداز او هامیلتون ۹۹٪. گزارش کرده‌اند ولی در امتحاناتی که سایرین بعمل آوردن دیش از ۵۵ ر. موادرد مثبت نمیدهند.

عملاً دیده شده که در موادرد مسلم کیست هیداتیک این آزمایش گاه منفی است و این بعلت مراحل خاص بیولوژیکی کیست در بدن است که چون غشاء کیست سالم و مایع درون آن با بدن میزبان تماسی ندارد در نتیجه آنتی‌کوری در بدن بوجود نمی‌آید ولی گاهی ممکن است مایع هیداتیک بکار برده شده در آزمایش فاقد خاصیت آنتی‌ژنی باشد.

برخلاف نتایج مثبت این آزمایش بدون وجود کیست هیداتیک بدليل خالص نبودن واختصاصی نبودن آنتی‌ژن بینهایت تغییرات زیاد توکانی آنتی‌ژنی مایع هیداتیک است که در بعضی پارازیتیسمهای روده‌ظاهر می‌شود و بهمین سبب اکثر آنرا مانند یک واکنش

گروهی میدانند که بین ابتلایات سستودی و بیماری اکنی نوکوک میباشد.

امتحان کازوونی در خشان ترین آزمایشی است که برای تشخیص کیست هیداتیک مرسوم است این واکنش در اغلب آمارها نتیجه‌ای بین ۷۵٪ تا ۹۵٪ موارد مثبت نشان داده است.

در نتیجه عبور سه انگل از پرده سالم کیسه هیداتیک که بمنزله یک فراپالایه است (۱) و رسوخ آن در بدن رآژینی پیدا میشود که باعث ظاهر حساسیت پوستی کازوونی میگردد و چه بسا در موردهای که هنوز وین بر گ مثبت نشده است این آزمایش مثبت میگردد و تامدتها بعداز عمل جراحی کیست هم باقی میماند.

با وجود این بایستی افراد که در حال حاضر متدبیولوژیکی که صدر صدجواب مثبت بددهد وجود ندارد زیرا حساسیت آنتیژنی مشترکی که بین اکینفوکو کوس و سایر کرمها از قبیل تنبیاهای وسیط‌دها وجود دارد در مبتلایان به پارزیتیسمهای (۲) روده‌ای بویشه نزه حاملین تنبیاه‌زنایات و همچنین در کسانیکه حساسیت ویژه‌ای نسبت به پروتئینهای بدن گوسفند دارند نتیجه کازوونی را بغلط مثبت مینمایند. نزد این افراد آزمایش مدفوع جالب توجه است زیرا در اینجاست که بایستی واکنش کازوونی را توجیه و تشریح نمودو برای تشخیص قطعی از علائم رادیولوژی وبالینی نیز کمک گرفت.

نموداری از آزمایش کازوونی و وین بر گ در افرادی که مبتلا به کیست هیداتیک

نوبت اند

نمودارهای از واکنش کازوونی و وین بر گ که در سایر نقاط دنیا بین افراد سالم و بیانزد گروه مشخصی از بیماران غیر کیست هیداتیکی بحسب آمده است همگی بدلائل فوق تعداد مواردی مثبت غلط نشان داده‌اند. از جمله در شهر مکزیکو (۳) که کیست هیداتیک استثنای است امتحان کازوونی بین افراد سالم و گروهی از مسلولین ۴۸٪ پورسانتار مثبت نشان داده است. مانیز بر آن شدیدم که در بخش سرم‌شناسی دانشکده پزشکی روی افراد غیر کیست هیداتیکی آماری بحسب آوریم لذادر ۷۵۰ سرم که برای آزمایش و اسرمن از

تاریخ ۳۷ روز ۲۱ تا ۳۷ روز ۱۱، ۱۱۱ روز گذشت که آورده شده بود و اکنون وین برگشته است. با مایع هیدراتیک فیلتره کبد گوسفند بعمل آورده ایم که نتیجه آن در جدول شماره ۲۵ ذکر شده است.

در کلیه سرمهای فوق آزمایش وین برگشته و نیز آزمایش واسرمن بر روی آن انجام گرفته است این سرمهای بدو دسته تقسیم می شوند:

اول- سرمهای که واکنش ام.سی. اف آنها منفی بوده است.

دوم- سرمهای که واکنش ام.سی. اف آنها مثبت بوده است.

مجموع سرمهای دسته اول ۶۵۴ بود که آزمایش وین برگشته مثبت شده و دیگر منفی بوده اند پور سانتاژ آن ۶ درصد می باشد.

مجموع سرمهای دسته دوم ۹۶ بود که آزمایش وین برگشته مثبت شده و ۱۱۵ مورد دیگر منفی بوده اند پور سانتاژ آن ۱۲ درصد می باشد.

مجموع سرمهای دسته اول ۶۱۰ مورد دیگر آزمایش وین برگشته مثبت شده و ۸۴ مورد دیگر منفی بوده اند پور سانتاژ حاصله ۱۲ درصد می باشد.

مجموع سرمهای که آزمایش وین برگشته مثبت شده اند	تعداد سرمهای وین برگشته مثبت	تعداد سرمهای وین برگشته منفی	تعداد سرمهای وین برگشته	چند در صد
۶۱۰	۳۹	۶۱۰	۶۵۴	۹٪
۹۶	۱۲	۸۴	۹۶	۱۲٪

جدول شماره ۲۵

در همین مدت نزد افراد غیر کیست هیدراتیکی که بیخش مراجعه مینمودند واکنش کازو نی با مایع هیدراتیک فیلتره کبد گوسفند که $\frac{۳۰۰}{۱}$ با سرم فیزیولوژی استریل رقیق شده بود انجام دادیم که نتیجه آن بدین قرار است.

جمع کل افرادی که کازو نی شده اند ۷۳ نفر می باشند که از این عده ۶۹ نفر کازو نیشان منفی و ۴ نفر مثبت بوده است که پور سانتاژ تعیین شده آن ۵۵٪ می باشد (جدول شماره ۳۰) تحقیقی که از افراد فوق بعمل آمده اغلب اشان سابقه ابتلاء با نگلهای امعانی بویژه تنیاسازی بنا تاریخ اشتند.

کازونی شده	مجموع افراد غیر کیست هیداتیکی	تعداد کازونی منفی	تعداد کازونی مثبت	چند درصد٪
۷۳	۲۹	۴	۵	۵۰

جدول شماره ۳۵

روی هم رفته از آمار فوق چنین بر می‌آید که نزد مردم کشور ماحساسیت با آنتی زنهای مشترک بین کیست هیداتیک و سایر سیستودها موجود است. با آنکه واکنش کازونی بمراتب ارزش پیشتری در تشخیص کیست هیداتیک نسبت با آزمایش وین بر گدارد معدالت جوابهای غیر اختصاصی نشان میدهد که با استی بو سیله امتحان مدفوع از نظر پارازیتیسم روده‌ای و یا توسط تزریق بویون پیتن دار بعنوان شاهد برای تعیین حساسیت عمومی بدن پی بعلل آن برده و نتیجه کازونی را تفسیر نمود.

در مواردی که تشخیص احتمالی کیست هیداتیک مطرح می‌شود میتوان برای تأیید یاردا آن از علامه‌دانیو لوزی وبالینی کمل گرفت.

از آنتی زنهای مختلفی که برای این آزمایش بکار میرود ییش از همه پودر اسکولکس طرف توجه است زیرا هم دوام بیشتر و هم خاصیت آنتی زنه توانایتری دارد و محتمل است که نتایج غیر اختصاصی آن بمراتب کمتر از دیگران باشد ولی بواسطه اشکالاتی که در تهیه آن موجود است بهتر است از همان مایع هیداتیک که قدرت آنتی زنه تغییش شده باشد بکار برد.

مأخذ و مدارک

- 1-E. Agasse, Lafont-les applications pratiques du laboratoire à la clinique-4ème édition-1929.
- 2-A. Calmette-Manuel Technique de Microbiologie et de Serologie 4ème édition-1948.
- 3-Pratique de laboratoire - Masson et Cie-1951.
- 4-Manuel of clinical laboratory methods-fourth edition-seventh printing-1956
- 5-A. Kolmer-Approved laboratory technic-fifth edition-1952.
- 6-Mazzotti, L. et Sabina, D.R.- Application de la prneba de casoni en enfermos tuberculoses Rev. Inst. Salubr. Enferm. Trop. (Mex.), 1955, t.15, p.167-170.
- 7-A. Makhlof-aspects anatomo-cliniques et considérations thérapeutiques sur le kyste hydatique au Liban-Rev. Méd. du Moyen orient № 4 juillet-Août 1957. ۱۳۱۷.
- ۸- کتاب سرم شناسی دکتر میردامادی ۱۳۱۷
- ۹- مقاله راجع به تشخیص کیست هیداتیک - مجله دی ماه دانشکده پزشکی ۱۳۳۷
- دکتر میردامادی